

eilandenoverleg

eilandenoverleg@buurtorganisatie1018.nl

plantage weesperbuurt overleg

pwo@buurtorganisatie1018.nl

Stichting Oosterkerk

Kleine Wittenburgerstraat 1
1018 LS Amsterdam
beheer@oosterkerk-amsterdam.nl

Aan wethouder Vastgoed mw. T. Meliani
Stadhuis Amsterdam

Datum: 27 maart 2019

Onderwerp: Geen uitstel besluitvorming over de toekomst van de Oosterkerk

Geachte mevrouw Meliani,

Recente ontwikkelingen baren het Eilandenoverleg, het Plantage Weesperbuurt Overleg (PWO) en de Stichting Oosterkerk ernstige zorgen wat betreft de toekomst van de Oosterkerk, in het bijzonder de mogelijkheden voor buurtgebruik bij verkoop aan Stadsherstel. Tegelijkertijd doen zich nieuwe kansen voor doordat zich een nieuwe potentiële koper heeft aangediend: de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA).

Het traject met Stadsherstel duurt al heel lang. Al die tijd staan wij aan de zijlijn, terwijl wat naar buiten komt over de plannen van Stadsherstel ons steeds ongeruster maakt. Wij vragen u om ervoor te zorgen dat, zoals afgesproken, niet later dan eind maart alle kaarten op tafel komen en dat wij in de gelegenheid gesteld worden om ons erover uit te spreken. Er moet nu eindelijk besluitvorming komen over de toekomst van de Oosterkerk.

Op 12 februari hebben wij in een telefoongesprek met Alex Dekker van RVE Vastgoed de zorgen van Stichting Oosterkerk, Eilandenoverleg en PWO overgebracht die zijn ontstaan doordat we op verscheidene manieren kennis hebben kunnen nemen van de plannen die Stadsherstel ontwikkelt voor de Oosterkerk. Stadsherstel zet in op huisvesting van het Balletorkest in de kerk, en maakt op dit moment al veel kosten, o.a. voor akoestisch onderzoek. Om het orkest te kunnen huisvesten, wil Stadsherstel de kerk tussen nu en oktober 2021 ingrijpend verbouwen. De kantoren in de hoeken van de kerk worden tot aan de gewelven verhoogd en van liften voorzien. Er komt 1000 m² gordijn, het plafond wordt bekleed met akoestisch materiaal en in de kerk komt een 'grid' te hangen van 125 m². Al deze interventies zullen de ervaring van de ruimte permanent veranderen. Afgezien van de inbouwen in de vier hoeken, heeft het Balletorkest ook alle overige kantoren in de kerk nodig, zodat er voor andere gebruikers geen bijruimte meer overblijft.

De plannen van Stadsherstel vormen een ernstige bedreiging voor het monumentale interieur. Ze zijn ook een bedreiging voor de huidige akoestiek, en daarmee voor de klank van het monumentale Van Oeckelenorgel, dat in 2000-2002 met overheidsgeld is gerestaureerd.

Stadsherstel heeft tot op heden op geen enkele manier laten merken geïnteresseerd te zijn in het gebruik van de kerk voor en door de buurt. Dat zal in de nieuwe situatie ook nauwelijks

buurtorganisatie 1018
bo
1018

buurtorganisatie 1018
bo
1018

mogelijk zijn. Daarbij speelt dat de voorgenomen enorme investeringen op de een of andere manier terugverdiend moeten worden, wat onvermijdelijk zal betekenen dat de kerk voor buurtgebruik te duur zal worden.

Alex Dekker heeft ons in dat telefoongesprek verzekerd dat u vasthoudt aan de lijn dat Stadsherstel dit kwartaal een plan inlevert voor de Oosterkerk, met daarin de gegarandeerde ruimte voor gebruik door de buurt. Dat plan zou eerst naar ons - de opstellers van de memo's - toe gaan met de vraag wat wij ervan vinden en dan pas, met ons commentaar erbij, naar u. U zou dus niet eerst met Stadsherstel gaan praten en ons dan pas vragen wat we ervan vinden. Hij zei ook dat er in dat traject ruimte zou zijn voor een gesprek met u. Hij zag geen aanleiding voor een gesprek met u op dat moment (12 februari). Desgevraagd heeft Alex Dekker deze inhoud van het telefoongesprek schriftelijk bevestigd.

Maar na dit gesprek zijn er twee ontwikkelingen geweest die ons aanleiding geven om ons nu toch direct tot u te wenden:

- 1) Stadsherstel heeft aan de voorzitter van de Stichting Oosterkerk laten weten niet dit kwartaal, maar op zijn vroegst in mei 2020 een voorstel te kunnen presenteren voor invulling van de Oosterkerk.
- 2) De PKA (Protestantse Kerk Amsterdam) heeft met alle betrokkenen uit de buurt contact opgenomen over hun voorstel om de Oosterkerk te kopen en te gaan exploiteren vanuit het huidige model voor het gebruik, om op die manier de mogelijkheden voor buurtgebruik veilig te stellen. Alle betrokkenen uit de buurt zijn erg enthousiast over dit voorstel.

De PKA heeft veel ervaring met het beheer van monumentale kerken; de PKA bezit en beheert onder meer de Noorderkerk en de Westerkerk. De Protestantse Kerk heeft de kerk al eerder beheerd, maar vanwege de ontvolking van de Oostelijke Eilanden tijdens de sanering heeft zij die verkocht aan de gemeente. Het is een meer dan gelukkige ontwikkeling dat de vroegere eigenaar niet alleen kansen ziet voor de kerk, maar ook in staat is om de kerk opnieuw voor de buurtgemeenschap te gebruiken. In het voorstel van de PKA zal de kerk zijn karakter als monumentaal, open huis voor de buurt behouden en kunnen versterken. De huidige laagdrempelige initiatieven kunnen zonder problemen worden gecontinueerd.

Het is nu een jaar geleden - op 25 maart 2019 - dat wij met u spraken over de toekomst van de Oosterkerk, en nog langer geleden - 5 december 2018 - dat u aan de gemeenteraadscommissie KDD heeft toegezegd hen te informeren over de uitkomst van uw gesprekken over de Oosterkerk. Wij vinden verder uitstel van de besluitvorming onaanvaardbaar. Stadsherstel heeft nu tijd genoeg gehad om een schriftelijk voorstel op tafel te leggen. Uit de uitgelekte correspondentie blijkt dat Stadsherstel hoe langer hoe verder gaat met het detailleren van verbouwingsplannen, daar veel geld aan uitgeeft en de uitvoering van de verbouwing al gedetailleerd aan het plannen is. Op die manier dreigen u en wij voor een fait accompli geplaatst te worden, terwijl u ons op 25 maart 2019 heeft toegezegd dat er na het indienen en bestuderen van het plan van Stadsherstel een moment zou zijn waarop nog andere keuzes dan verkoop aan Stadsherstel mogelijk zouden zijn.

Uit wat nu naar buiten is gekomen blijkt dat het Balletorkest niet vaker dan 55-60 dagen zal repeteren in de kerk, maar evengoed de volledige kerk zal bezetten, zodat er voor andere gebruikers van de Oosterkerk geen ruimte meer zal zijn. De middenruimte zal tot op zekere hoogte vrij blijven, maar permanent worden belast door een in de ruimte hangende constructie. Nog afgezien van de aantasting van het monumentale interieur en de akoestiek, zal de middenruimte nauwelijks nog bruikbaar zijn voor andere gebruikers, alleen al door het ontbreken van bijruimtes, zoals een kleedruimte, ruimte voor opslag van materialen, of een ruimte voor overleg en administratie.

Wij verzoeken u om Stadsherstel te houden aan de afspraak dat nog dit kwartaal hun schriftelijke voorstel op tafel komt, zodat wij daarop kunnen reageren. Wat wij tot nu toe hebben gezien lijkt ons voor zo'n voorstel gedetailleerd genoeg.

Nadat wij onze reactie hebben gegeven, kan het voorstel van Stadsherstel worden afgewogen tegen twee andere opties:

- 1) Voortzetting van het beheer door de Stichting Oosterkerk met de gemeente als eigenaar. Wij hebben u een memo d.d. 17 november 2019 gestuurd om duidelijk te maken dat het niet wettelijk verplicht is om daarvoor een marktconforme huur te vragen. Daarmee staat in feite de door RVE Vastgoed aangevoerde wettelijke noodzaak van verkoop op losse schroeven. Bovendien kan de Stichting Oosterkerk tegen veel lagere kosten beheren dan de gemeente aangeeft. Wij hebben tot op heden nog geen reactie ontvangen op dit memo.
- 2) Verkoop van de Oosterkerk aan de PKA. De insteek van de PKA is volledig in lijn met de voorkeuren en ideeën van de buurt en de huidige betrokkenen bij de Oosterkerk. Bij de PKA staat het buurtgebruik voorop en pas daarna wordt gekeken naar verdere mogelijkheden voor invulling.

Wij vertrouwen erop dat u de afspraken in het coalitieakkoord en de bestaande afspraken gestand zult doen en dat maatschappelijke doelstellingen leidend zullen zijn in de gemeentelijke vastgoedstrategie.

Met vriendelijke groet,

Bart Uitdenbogaart
Voorzitter Eilandenoverleg

Bob Soer,
Voorzitter Plantage Weesperbuurtoverleg

Henk Verhoef
Voorzitter van het bestuur van de Stichting Oosterkerk.

Correspondentie naar aanleiding van deze brief graag sturen aan:
eilandenoverleg@buurtorganisatie1018.nl
PWO@buurtorganisatie1018.nl
henkverhoef@xs4all.nl